

K Letnímu energetickému balíčku Evropské komise

Evropská komise dne 15. 7. 2015 v rámci strategie pro energetickou unii předložila návrhy, které by měly změnit postavení spotřebitelů energie, zahájit přebudování evropského trhu s elektřinou, modernizovat označování energetické účinnosti a revidovat systém EU pro obchodování s emisemi. Tyto návrhy by měly být prvními kroky k vytvoření energetické unie.

Cílem předložených návrhů je nastolit podmínky pro zajištění spolehlivé a dostupné energie pro všechny s prioritním požadavkem účinnosti a dosáhnout pro EU vedoucí světovou pozici v obnovitelných zdrojích energie. Dosažení těchto cílů bude vyžadovat zásadní přestavbu energetického systému v EU včetně přestavby evropského trhu s energií, s cílem dosažení větší předvídatelnosti na trhu a vyšší atraktivity pro investory.

Místopředseda Komise EU pro energetickou unii Maroš Šefčovič prohlásil: „Při přijímání strategie pro energetickou unii jsme se zavázali dát evropským spotřebitelům více pravomocí, vytvořit dobře fungující jednotný trh s energií, upřednostnit zásadu energetické účinnosti a stát se světovou jedničkou v oblasti obnovitelných zdrojů energie. Nyní, tedy pět měsíců po přijetí strategie pro energetickou unii, předkládáme letní balíček, který je důkazem našeho odhodlání snížit emise uhlíku v naší ekonomice a svěřit spotřebitelům klíčovou úlohu při přechodu Evropy na nový energetický systém. Nejedná se jen o nový program pro spotřebitele, ale o nový program pro celou evropskou energetiku.“

Miguel Arias Cañete, člen Evropské komise odpovědný za opatření v oblasti klimatu a energetiku, řekl: „Skutky mají větší váhu než slova. Dnes jsme učinili rozhodný krok k zapracování cíle EU, jímž je alespoň 40% snížení emisí do roku 2030, do právních předpisů. Před konáním pařížské konference o klimatu vzkazují našim partnerům z celého světa, že EU dodržuje své mezinárodní závazky. A investorům, podnikům a odvětví energetiky vzkazují: investujte do čisté energie, je tady a bude dále růst. Evropa těmito návrhy znovu vede celosvětový přechod k nízkouhlíkové společnosti.“

Komise přináší také ambiciózní a cílené návrhy v oblasti obchodování s emisemi při zachování mezinárodní konkurenceschopnosti průmyslových odvětví, u nichž existuje největší riziko přemístění výroby z EU.

Implementace strategie energetické unie bude vyžadovat zásadní transformaci evropské elektroenergetické soustavy, včetně přepracování evropského trhu s elektřinou. Komise zahájila veřejnou konzultaci o tom, jak by měl tento nový trh s elektřinou vypadat, aby splnil očekávání spotřebitelů, zajistil skutečné přínosy z nových technologií a usnadnil investice. Dokument ke konzultaci obsahuje 21 otázek, bude zpracována pozice za SP ČR v Pracovní skupině 1 Market design Expertního týmu pro energetiku a klimatickou změnu SP ČR.

Předložené návrhy jsou součástí příspěvku EU k nové celosvětové dohodě o klimatu, která má být přijata v Paříži v prosinci tohoto roku, a vysílají mezinárodnímu společenství v tomto směru silný signál.

Zveřejněný balíček čtyř dokumentů přinese:

- **úpravu evropského systému obchodování s emisemi (ETS)**

Systém EU pro obchodování s emisemi je největším trhem uhlíku na světě. Díky tomuto systému se podniky snaží náklady na nákup emisních povolenek nahradit novými čistými technologiemi, a tím nejen přispějí k růstu inovací v Evropě, ale snižují také míru emisí skleníkových plynů. Zatímco do roku 2020 je celounijní závazek snižovat míru emisí o 1,7 % ročně, nový návrh předpokládá roční míru snížení emisí o 2,2 % do roku 2030. Jedná se o první legislativní krok k provádění závazku EU snížit emise skleníkových plynů na svém území alespoň o 40 % do roku 2030. Navržený cílenější přístup je zaměřen na zachování mezinárodní konkurenceschopnosti průmyslových odvětví, u nichž existuje největší riziko přemístění výroby z EU do zemí, které nemají tak přísnou legislativu v oblasti

skleníkových plynů, a jeho dalším cílem je nasměrování investic v oblasti energetiky k inovativnějším a čistším alternativám.

Co úprava přinese? Podnikatelské příležitosti a otevření nových trhů pro inovace a využívání nízkouhlíkových technologií.

- **nové štítky pro označování energetické účinnosti**

Upřednostňování energetické účinnosti je hlavní zásadou strategie energetické unie. Štítky, které uvádějí spotřebu energie, byly zavedeny před dvaceti lety a jejich úspěch byl a i nadále zůstává motivací pro vývoj účinnějších výrobků. Počet informací na štítcích však rostl a štítky jsou v současné době příliš složité. Komise proto navrhuje vrátit se k původnímu energetickému štítku se stupnicí A až G, který je pro spotřebitele jednodušší a srozumitelnější.

Co návrh přinese? Možnost pro zákazníky činit informovaná rozhodnutí, která jim umožní šetřit energii a peníze. Celkově se předpokládá, že nové štítkování přinese roční úsporu 480 EUR pro každou evropskou domácnost a přehlednější štítky pro označování energetické účinnosti.

- **posílení spotřebitelů energie**

Návrh přináší spotřebitelům možnost přizpůsobit jejich spotřebu energie tak, aby mohli využívat změn v nabídce a poptávce v reálném čase. Musí také mít přístup k důvěryhodným a vhodným nástrojům na porovnávání cen a v neposlední řadě mít možnost vyrábět a využívat vlastní energii za spravedlivých podmínek tak, aby se uspořily peníze, šetřilo životní prostředí. Spotřebitelé energie musí být stejně dobře informováni jako kupující a prodávající na velkoobchodních trzích a musí mít stejná práva a možnost sami produkovat energii a spotřebovat ji za spravedlivých podmínek, které jim umožní šetřit peníze, pomáhat životnímu prostředí a přispívat k zabezpečení dodávek.

Co návrh přinese? Jasnější pravidla pro reklamaci a fakturaci, snadnější podmínky pro změnu dodavatele energie a vytvoření důvěryhodných nástrojů porovnávání cen a posílení postavení spotřebitelů energie.

- **novou strukturu trhu s energií**

Sdělením Komise z 15. července 2015 byla zahájena veřejná konzultace o tom, jak by měl nový trh s elektřinou vypadat, aby splnil očekávání spotřebitelů, zajistil skutečné přínosy z nových technologií a usnadnil investice, zejména v oblasti obnovitelných zdrojů energie a nízkouhlíkových technologií výroby energie. Nová struktura trhu musí také zohlednit vzájemnou závislost členských států EU tak, aby nový energetický trh nekopíroval fyzické hranice států, ale využíval přebytky v geograficky blízkých přeshraničních oblastech. Dosažení těchto cílů bude vyžadovat zásadní transformaci evropské elektroenergetické soustavy, včetně přepracování evropského trhu s elektřinou. Nová struktura trhu musí také zohlednit vzájemnou závislost členských států EU, pokud jde o energetickou bezpečnost.

Co nová struktura přinese? Maximální využití výhod plynoucích z přeshraniční hospodářské soutěže, umožnění decentralizované výroby elektřiny (včetně výroby pro vlastní spotřebu) a podporu vzniku inovačních společností poskytujících energetické služby. V návaznosti na vyhodnocení Sdělení budou předloženy návrhy na revizi stávajících předpisů:

- čtvrtý liberalizační balíček,
- Směrnice o podpoře OZE,
- Směrnice o energetické účinnosti,
- Směrnice o bezpečnosti dodávek elektřiny
- Síťové kodexy (nařízení).

Letní energetický balíček povede k rozsáhlé změně pravidel v energetice v Evropské unii.